

358

Besluit van 28 september 2023 ter uitvoering van Verordening (EU) nr. 2022/2576 inzake de bevordering van solidariteit via een betere coördinatie van de aankoop van gas, betrouwbare prijsbenchmarks en de uitwisseling van gas over de grenzen heen en Verordening (EU) nr. 2022/2578 tot vaststelling van een marktcorrectiemechanisme (Tijdelijk besluit uitvoering energiemarktverordeningen)

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op voordracht van Onze Minister van Financiën van 17 juli 2023, 2023-0000160226, directie Financiële Markten, gedaan mede namens Onze Minister voor Klimaat en Energie;

Gelet op Verordening (EU) nr. 2022/2576 van de Raad van 19 december 2022 inzake de bevordering van solidariteit via een betere coördinatie van de aankoop van gas, betrouwbare prijsbenchmarks en de uitwisseling van gas over de grenzen heen (PbEU 2022, L 335) en Verordening (EU) nr. 2022/2578 van de Raad van 22 december 2022 betreffende de vaststelling van een marktcorrectiemechanisme om de burgers van de Unie en de economie te beschermen tegen buitensporig hoge prijzen (PbEU 2022, L 335) en de artikelen 1:25, derde lid, 1:79, eerste lid, aanhef en onderdeel b, en 1:80, eerste lid, aanhef en onderdeel b, van de Wet op het financieel toezicht;

De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van 16 augustus 2023, nr. W06.23.00224/III);

Gezien het nadere rapport van Onze Minister van Financiën van 12 september 2023, 2023-0000195336, directie Financiële Markten, uitgebracht mede namens Onze Minister voor Klimaat en Energie;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel 1. Begripsbepalingen

In dit besluit wordt verstaan onder:

Verordening (EU) nr. 2022/2576: Verordening (EU) nr. 2022/2576 van de Raad van 19 december 2022 inzake de bevordering van solidariteit via een betere coördinatie van de aankoop van gas, betrouwbare prijsbenchmarks en de uitwisseling van gas over de grenzen heen (PbEU 2022, L 335);

Verordening (EU) nr. 2022/2578: Verordening (EU) nr. 2022/2578 van de Raad van 22 december 2022 betreffende de invoering van een marktcorrectiemechanisme om de burgers en de economie te beschermen tegen buitensporig hoge prijzen (PbEU 2022, L 335).

Artikel 2. Aanwijzing toezichthouder

De Autoriteit Financiële Markten is belast met de handhaving van de artikelen 15 en 16 van Verordening (EU) nr. 2022/2576 en artikel 4, vijfde lid, van Verordening (EU) nr. 2022/2578.

Artikel 3. Handhaving

1. De Autoriteit Financiële Markten kan ter zake van overtreding van de artikelen 15, eerste lid, en 16, tweede lid, van Verordening (EU) nr. 2022/2576 of van artikel 4, vijfde lid, van Verordening (EU) nr. 2022/2578 een last onder dwangsom of een bestuurlijke boete van de derde categorie, bedoeld in artikel 1:81, tweede lid, van de Wet op het financieel toezicht opleggen.

2. De Autoriteit Financiële Markten kan ter zake van overtreding van artikel 15, tweede tot en met zevende lid, van Verordening (EU) nr. 2022/2576 een last onder dwangsom of een bestuurlijke boete van de tweede categorie, bedoeld in artikel 1:81, tweede lid, van de Wet op het financieel toezicht opleggen.

3. Paragraaf 1 van het Besluit bestuurlijke boetes financiële sector is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 4. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin het wordt geplaatst en vervalt op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

Artikel 5. Citeertitel

Dit besluit wordt aangehaald als: Tijdelijk besluit uitvoering energiemarktverordeningen.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, 28 september 2023

Willem-Alexander

De Minister van Financiën,
S.A.M. Kaag

De Minister voor Klimaat en Energie,
R.A.A. Jetten

Uitgegeven de *drieëntwintigste* oktober 2023

De Minister van Justitie en Veiligheid,
D. Yeşilgöz-Zegerius

NOTA VAN TOELICHTING

1. Inleiding

Op 22 december 2022 heeft de Raad van de Europese Unie op grond van artikel 122, eerste lid, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) Verordening (EU) 2022/2578 van de Raad van 22 december 2022 tot vaststelling van een marktcorrectiemechanisme om de burgers van de Unie en de economie te beschermen tegen buitensporig hoge prijzen (PbEU, L 335) («MCM-verordening») vastgesteld. Tevens heeft de Raad van de Europese Unie op 19 december 2022 op grond van artikel 122, eerste lid, VWEU Verordening (EU) 2022/2576 van de Raad van 19 december 2022 inzake de bevordering van de solidariteit via een betere coördinatie van de aankoop van gas, betrouwbare prijsbenchmarks en de uitwisseling van gas over de grenzen heen (PbEU, L 335) vastgesteld.

Beide verordeningen zijn in al hun onderdelen verbindend en rechtstreeks toepasselijk. Een lidstaat behoeft de verordeningen niet in zijn nationale regelgeving ten uitvoer te leggen alvorens zij voor alle betrokkenen verbindend zijn. Wel dient een lidstaat ingevolge zijn verplichtingen op grond van artikel 291, eerste lid, VWEU alle maatregelen van intern recht te treffen die nodig zijn ter uitvoering en handhaving van juridisch bindende handelingen van de Unie. In verband hiermee wijst dit besluit de Autoriteit Financiële Markten (AFM) aan als de bevoegde autoriteit die toeziet op de naleving en handhaving van een aantal artikelen uit beide verordeningen. In de MCM-verordening gaat het om voorschriften met betrekking tot de toepassing van het marktcorrectiemechanisme; in Verordening (EU) 2022/2576 om de voorschriften met betrekking tot het volatiliteitsmechanisme bij de handel in energiederivaten.

2. Marktcorrectiemechanisme (Verordening (EU) 2022/2578)

Aanleiding en achtergrond

Met de MCM-verordening wordt een marktcorrectiemechanisme geïntroduceerd waarmee wordt beoogd buitensporig hoge prijzen op de gasmarkt te voorkomen. De aanleiding voor de introductie van dit mechanisme is gelegen in de grote prijsvolatiliteit en het zeer hoge prijsniveau van het gas dat in de zomer van 2022 werd verhandeld. Die hoge prijsvolatiliteit en dat hoge prijsniveau waren het gevolg van een krap evenwicht tussen vraag en aanbod van gas als gevolg van de vulling van de gasopslagen en de beperking van de pijplijnstromen, de vrees voor verdere verstoringen van het aanbod van gas en een prijsvormingsmechanisme dat niet was afgestemd op extreme verschuivingen in vraag en aanbod. Waar de prijzen van gas in het voorgaande decennium nog schommelden binnen een bandbreedte van 5 tot 35 EUR/MWh, bereikten de Europese aardgasprijzen in de zomer van 2022 niveaus die tot 1000% hoger lagen dan de gemiddelde prijzen die voorheen in de EU waren opgetekend. De prijs van Nederlandse *Title Transfer Facility* (TTF) *Gas Futures* (3-maandsproducten/op kwartaalbasis) die op de door ICE Endex geëxploiteerde gereguleerde markt (beurs) werden verhandeld lag net onder 350 EUR/MWh en de prijs van het TTF-dagvoort (day-ahead) gas dat op de *European Energy Exchange* (EEX) werd verhandeld, steeg tot 316 EUR/MWh. Gasprijsniveaus zoals die in augustus 2022 werden bereikt, zijn nooit eerder bereikt op de Europese gasmarkt. Doordat veel gasleveringscontracten binnen de EU de TTF-prijs als grondslag gebruiken, was ook de prijs onder deze contracten hoog.

De kans is, mede door de aanhoudende oorlog in Oekraïne en de schade aan de Nordstream I pijplijn, klein dat de gasleveringen van Rusland aan de lidstaten van de EU in de nabije toekomst weer de vooroorlogse niveaus zullen bereiken. De aanhoudende krapte die dit veroorzaakt op de gasmarkt en de kans dat zich opnieuw onvoorspelbare gebeurtenissen voordoen zorgen ervoor dat het risico bestaat dat zich opnieuw gasprijspieken zullen voordoen die schadelijk zijn voor burgers en de economie. Het is waarschijnlijk dat er een of meerdere jaren nodig zijn om schokken in het aanbod te kunnen opvangen en nieuwe leveringsrelaties en -infrastructuur op te bouwen. De spanning die dit op de veroorzaakt zal naar verwachting ook na deze winter en in de loop van volgend jaar aanhouden. Met de maatregelen in de MCM-verordening wordt beoogd een herhaling van de situatie die in de zomer van 2022 ontstond op de gasmarkt te voorkomen.

Doel en reikwijdte MCM-verordening

Het marktcorrectiemechanisme is gericht op de afwikkelingsprijs van *front-month*-TTF-derivaten (de maand-vooruit prijs).¹ Deze prijs komt tot stand op de handelsplatformen waar gasderivaten worden verhandeld, die zijn gekoppeld aan de Nederlandse TTF. De TTF is het virtuele punt (*Virtual Trading Point*, VTP) in het netwerk van Gasunie Transport Services B.V. waar de overdracht van het eigendom van gas van verkoper naar koper plaatsvindt. De MCM-verordening neemt deze prijsreferentie als uitgangspunt, omdat deze *front-month* contracten veelvuldig en wijdverbreid worden gebruikt als grondslag voor de concrete prijs die onder lange-termijngascontracten moet worden betaald. Dat geldt niet alleen in Nederland maar ook in een zeer groot aantal andere lidstaten en andere landen.

Op dit moment is het marktcorrectiemechanisme slechts van toepassing op TTF-derivaten die verstrijken in de periode vanaf de vervaldatum van het *front-month*-TTF-derivaat tot de vervaldatum van het *front-year*-TTF-derivaat (artikel 4, vijfde lid, MCM-verordening). Het mechanisme is derhalve niet van toepassing op bilaterale «*over the counter*» (OTC) contracten, de handel in gasderivaten buiten de EU, spotmarkt transacties en andere gasderivatencontracten dan maand tot jaar vooruit-TTF-contracten.² De werking van het marktcorrectiemechanisme is door de Europese Commissie door middel van een uitvoeringshandeling uitgebreid tot gasderivaten die zijn gekoppeld aan andere VTP's dan de TTF-VTP (artikel 9 MCM-verordening).³ Voorts kan de Europese Commissie zo nodig een wijziging van de MCM-verordening voorstellen om de reikwijdte van de verordening te verruimen naar gasderivaten die OTC worden verhandeld. Voordat de Europese Commissie een dergelijk voorstel indient, raadpleegt zij de Europese Centrale Bank (ECB), de Europese Autoriteit voor effecten en markten (ESMA), het Agentschap voor de samenwerking tussen energieregulators (ACER), het Europees netwerk van transmissiesysteembeheerders voor gas (ENTSB-G), de Groep coördinatie gas (GCG) en, indien passend, andere relevante belanghebbenden (artikel 10 MCM-verordening).

¹ Het begrip «*front month*» verwijst naar de meest dichtbij gelegen expiratedatum van een future contract.

² Op de spotmarkt (*day ahead*) worden contracten gesloten op basis waarvan de volgende dag gas wordt geleverd.

³ Zie Uitvoeringsverordening (EU) 2023/736 van de Commissie van 31 maart 2023 betreffende de definitie van de technische details van de toepassing van het marktcorrectiemechanisme op aan andere virtuele handelspunten in de Unie dan de TTF gekoppelde derivaten (PbEU 2022, L 96). De AFM houdt in haar toezicht rekening met de uitbreiding van de reikwijdte van de MCM-verordening.

Activering markcorrectiemechanisme

Het marktcorrectiemechanisme wordt geactiveerd, indien ACER constateert dat zich een marktcorrectiegebeurtenis heeft voorgedaan en vervolgens een bericht dat zich een dergelijke gebeurtenis heeft voorgedaan (marktcorrectiebericht) op zijn website publiceert. Ingevolge artikel 4, eerste lid, van de MCM-verordening doet een marktcorrectiegebeurtenis zich voor wanneer de door ICE Endex B.V. (Nederland) gepubliceerde afwikkelingsprijs van *front-month*-TTF-derivaten:

- a) drie werkdagen hoger is dan 180 EUR/MWh; en
- b) gedurende de in punt a) bedoelde periode 35 EUR hoger is dan de referentieprij, bedoeld in artikel 2, onderdeel 6, van de MCM-verordening.

Om te beoordelen of zich een marktcorrectiegebeurtenis voordoet, monitort ACER voortdurend de ontwikkelingen op de gasmarkt (artikel 3, eerste lid, MCM-verordening). ACER berekent elke dag de dagelijkse referentieprij en publiceert deze uiterlijk om 23:59 uur (Midden-Europese Tijd) op zijn website (de artikelen 2, onderdeel 6, en 3, vierde lid, MCM-verordening).

Dynamische biedlimiet bij activering marktcorrectiemechanisme

Vanaf de dag na de publicatie van een marktcorrectiebericht geldt een prijsplafond voor TTF-derivaten die verstrijken in de periode vanaf de vervaldatum van het *front-month*-TTF-derivaat tot de vervaldatum van het *front-year*-TTF-derivaat. Dat prijsplafond, de zogeheten dynamische biedlimiet, bestaat uit een bedrag van 35 EUR boven de op de voorgaande dag door ACER gepubliceerde referentieprij. Indien de referentieprij lager is dan 145 EUR/MWh, blijft de dynamische biedlimiet de som van 145 EUR en 35 EUR bedragen. Gedurende de periode dat het marktcorrectiemechanisme is geactiveerd aanvaardden marktexploitanten geen orders met betrekking tot TTF-derivaten boven deze maximumprijs en plaatsen deelnemers van de TTF-derivatenmarkt daarop geen orders boven deze maximumprijs (artikel 4, vijfde lid, MCM-verordening). Na activering door ACER van het marktcorrectiemechanisme geldt de dynamische biedlimiet gedurende ten minste 20 werkdagen, tenzij deze door de Europese Commissie wordt opgeschort of gedeactiveerd (artikel 4, zevende lid, MCM-verordening).

Deactivering marktcorrectiemechanisme

Het marktcorrectiemechanisme wordt na 20 werkdagen vanaf de marktcorrectiegebeurtenis gedeactiveerd, of daarna, indien de referentieprij gedurende drie opeenvolgende werkdagen lager is dan 145 EUR/MWh (artikel 5, eerste lid, MCM-verordening). ACER publiceert op zijn website onverwijld een deactiveringsbericht en stelt de Raad, de Commissie, de ECB en de ESMA ervan in kennis dat een deactiverende gebeurtenis als bedoeld in lid 1 heeft plaatsgevonden (artikel 5, derde lid, MCM-verordening). Voorts wordt het marktcorrectiemechanisme gedeactiveerd op het moment dat de Europese Commissie een noodsituatie op regionaal of Unieniveau heeft afgekondigd op grond van artikel 12, eerste lid, van Verordening (EU) 2017/1938 (artikel 5, tweede lid, MCM-verordening).⁴

⁴ Verordening (EU) 2017/1938 van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2017 betreffende maatregelen tot veiligstelling van de gasleveringszekerheid en houdende intrekking van Verordening (EU) nr. 994/2010 (PbEU 2017, L 280).

Opschorting marktcorrectiemechanisme

De Europese Commissie schort de werking van het marktcorrectiemechanisme met behulp van een uitvoeringsbesluit op, indien zich onbedoelde marktverstoringen of duidelijke risico's op dergelijke verstoringen voordoen die de voorzieningszekerheid, de gasstromen binnen de Unie of de financiële stabiliteit negatief beïnvloeden («opschortingsbesluit») (artikel 6, tweede lid, MCM-verordening). Bij de beoordeling van de situatie houdt de Europese Commissie onder meer rekening met de mogelijke negatieve impact van de activering van het marktcorrectiemechanisme op de gasleveringszekerheid in de EU en op de stabiliteit en ordelijke werking van de markten voor energiederivaten.

Een besluit tot opschorting van het marktcorrectiemechanisme wordt nadat de daartoe voorgeschreven procedure is doorlopen vastgesteld door de Europese Commissie en gepubliceerd in het Publicatieblad van de Europese Unie. Vanaf de dag volgend op de publicatie van het opschortingsbesluit en voor de duur van de in dat besluit vermelde periode is de dynamische biedlimiet niet langer van toepassing (artikel 6, derde lid, MCM-verordening).

Looptijd en evaluatie

De MCM-verordening heeft een looptijd van één jaar vanaf 1 januari 2023 en dient uiterlijk per 1 november 2023 te worden geëvalueerd door de Europese Commissie. Op basis van de uitkomsten van deze evaluatie kan de Europese Commissie aan de Raad voorstellen de looptijd van de verordening te verlengen, de reikwijdte daarvan uit te breiden en daaraan verbonden voorwaarden te wijzigen.

Handhaving van de MCM-verordening

De MCM-verordening bevat twee bepalingen met rechtstreeks werkende verplichtingen voor marktexploitanten op de TTF-derivatenmarkt en marktdeelnemers op de TTF-derivatenmarkt. Dit betreft in de eerste plaats de voor deze marktexploitanten en marktdeelnemers geldende verplichting om de website van het ACER dagelijks in het oog te houden (artikel 4, vierde lid). Voorts bepaalt artikel 4, vijfde lid, van de MCM-verordening dat vanaf de dag na de publicatie van een marktcorrectiebericht marktexploitanten geen orders aanvaarden en deelnemers aan de TTF-derivatenmarkt geen orders plaatsen voor TTF-derivaten die verstrijken in de periode vanaf de vervaldatum van het *front-month*-TTF-derivaat tot de vervaldatum van het *front-year*-TTF-derivaat met prijzen boven de dynamische biedlimiet. Dit besluit wijst de AFM aan als bevoegde autoriteit belast met de handhaving van overtredingen van de in artikel 4, vijfde lid, van de MCM-verordening opgenomen verplichting (zie artikel 2) en voorziet daartoe ook in de bevoegdheid om bestuurlijke sancties op te leggen (artikel 3). De hiervoor bedoelde verplichting om dagelijks kennis te nemen van de ACER website leent zich naar haar aard niet voor handhaving.

3. Volatiliteitsmechanisme voor energiederivaten (Verordening (EU) 2022/2576)

Aanleiding en achtergrond

Op in de EU geëxploiteerde handelsplatformen waarop energiegerelateerde grondstoffenderivaten (energiederivaten) worden verhandeld, zijn energiebedrijven uit alle lidstaten actief.⁵ Deze energiebedrijven zijn wat betreft de voor hen cruciale energieleveringen sterk afhankelijk van de handel in energiederivaten. Buitensporige prijsschommelingen bij de handel in energiederivaten hebben gevolgen voor de energiebedrijven en die buitensporige prijsschommelingen kunnen uiteindelijk ook negatieve gevolgen hebben voor de eindverbruikers. In verband met deze risico's zorgt Verordening (EU) 2022/2576 voor een gecoördineerde invoering en toepassing van een mechanisme voor de beheersing van de dagelijkse volatiliteit (volatiliteitsmechanisme), zodat ondernemingen die van essentieel belang zijn voor de voorzieningsbehoefte in gas en energie in de lidstaten worden beschermd tegen buitensporige prijsschommelingen die nadelig zouden kunnen zijn voor de voortzetting van hun bedrijfsactiviteiten, maar ook nadelig zouden kunnen zijn voor eindverbruikers.

Doel en reikwijdte volatiliteitsmechanisme

Het toepassingsbereik van het volatiliteitsmechanisme is beperkt tot de meest relevante contracten, namelijk energiederivaten met een maximum looptijd van twaalf maanden. Handelsplatformen dienen het bij de handel in energiederivaten toe te passen volatiliteitsmechanisme op te nemen in hun bestaande handelsonderbrekers (*circuitbreakers*) die zij reeds op grond van de richtlijn markten voor financiële instrumenten 2014 (MiFID II) moeten toepassen of kunnen het volatiliteitsmechanisme in aanvulling op die handelsonderbrekers toepassen.⁶ Het volatiliteitsmechanisme moet ervoor zorgen dat bij de handel in energiederivaten die op handelsplatformen plaatsvindt buitensporige prijsschommelingen worden voorkomen. Handelsplatformen waarop in dergelijke financiële instrumenten wordt gehandeld dienen het volatiliteitsmechanisme niet later dan 31 januari 2023 toe te passen ten aanzien van ieder energiederivaat dat op het betreffende handelsplatform wordt verhandeld (artikel 15, eerste lid, Verordening (EU) 2022/2576).

Passende voorlopige mechanismen

Voorafgaand aan de toepassing van het volatiliteitsmechanisme dienen handelsplatformen waarop energiederivaten worden verhandeld passende voorlopige mechanismen in te voeren om de volatiliteit op de markten dergelijke grondstoffenderivaten te beperken (artikel 16, tweede lid, Verordening (EU) 2022/2576).

Prijslimieten

Gelet op de grote verscheidenheid aan energiederivaten en de specifieke kenmerken van de handelsplatformen waarop deze financiële instrumenten worden verhandeld, moet het volatiliteitsmechanisme worden aangepast aan de specifieke kenmerken van de energiederivaten en de markten. Daartoe moet een handelsplatform voor ieder energiederivaat dat op het handelsplatform wordt verhandeld een specifieke boven-

⁵ Zie voor de definities van de begrippen «handelsplatform» en «energiegerelateerd grondstoffenderivaat» respectievelijk onderdeel 11 en 12 van artikel 2 van verordening (EU) 2022/2576.

⁶ Zie artikel 48, vijfde lid, MiFID II en artikel 5:30a, tweede lid, van de Wet op het financieel toezicht (Wft).

en onderprijsgrens (prijslimieten) vaststellen. Deze prijslimieten bepalen de prijzen waaronder en waarboven op het handelsplatform geen orders met betrekking tot energiederivaten mogen worden uitgevoerd. Bij de vaststelling van een prijslimiet voor een bepaald energiederivaat houdt het betrokken handelsplatform rekening met het liquiditeitsprofiel van de markt voor het energiederivaat en het volatiliteitsprofiel van het energiederivaat.

De prijslimieten voor een energiederivaat dat op een handelsplatform wordt verhandeld, worden bepaald ten opzichte van een referentieprijs. Bij de vaststelling van de eerste referentieprijs op een handelsdag baseert het handelsplatform – waarop het energiederivaat wordt verhandeld – zich op de methode die het gewoonlijk toepast om de prijs te bepalen waartegen het een bepaald energiederivaat aan het begin van een handelsdag voor het eerste verhandeld (artikel 15, eerste lid, tweede zin, Verordening (EU) 2022/2576). Vervolgens is de referentieprijs de laatste marktprijs die met regelmatige tussenpozen wordt genoteerd. Na een eventuele onderbreking van de handel tijdens een handelsdag, is – na de onderbreking – de nieuwe referentieprijs de openingsprijs bij het hervatten van de handel (artikel 15, tweede lid, Verordening (EU) 2022/2576).

De prijslimieten voor een energiederivaat wordt uitgedrukt in een absolute waarde of in een relatieve term als een in procenten uitgedrukte afwijking ten opzichte van de referentieprijs. Gedurende de handelsdag dienen handelsplatformen regelmatig de ten aanzien van een bepaald energiederivaat geldende referentieprijs te herzien (artikel 15, derde en vierde lid, Verordening (EU) 2022/2576).

Looptijd en evaluatie

Verordening (EU) 2022/2576 heeft een looptijd van één jaar. Die looptijd vangt aan op 30 december 2022. De Europese Commissie voert uiterlijk op 1 oktober 2023 een evaluatie van de verordening uit en kan op basis van die evaluatie voorstellen de looptijd van Verordening (EU) 2022/2576 te verlengen.

Uitvoering Verordening (EU) 2022/2576

Via diverse voorlichtingsbijeenkomsten is het Nederlandse bedrijfsleven door het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) geïnformeerd over de mogelijkheden van gezamenlijke inkoop («bundelen van de vraag») van aardgas als bedoeld in artikel 10 van de verordening en het daartoe door de Europese Commissie in het leven geroepen inkoopplatform. Tijdens deze voorlichtingsbijeenkomsten kwam naar voren dat er geen behoefte was aan liquiditeitssteun in de zin van artikel 8, derde lid, van Verordening (EU) 2022/2576. Om die reden is geen nadere invulling gegeven aan het bepaalde in dat artikel.

De in artikel 14 van de verordening neergelegde verplichtingen voor transmissiesysteembeheerders en nationale regelgevende instanties hebben rechtstreekse werking en behoeven geen nadere uitvoering. De Autoriteit Consument & Markt neemt het bepaalde in artikel 14 mee in het door haar uitgevoerde toezicht. Voorts neemt de landelijke netwerkbeheerder Gasunie Transport Services het bepaalde in artikel 14 in aanmerking.

De bepalingen omtrent het noodmaatregelen die zijn opgenomen in hoofdstuk IV van de verordening betreffen in de eerste plaats bepalingen waarmee nadere invulling wordt gegeven verschillende verplichtingen in het kader van Verordening (EU) 2017/1938) Het gaat daarbij in de eerste

plaats om de bepalingen die de werking van het in artikel 13 van Verordening (EU) 2017/1938 opgenomen solidariteitsmechanisme beogen uit te breiden naar kritieke gasvolumes voor de zekerheid van de elektriciteitsvoorziening en LNG installaties (artikel 23 en 26) en de werking daarvan te verbeteren (artikelen 27 en 28). Voorts is een bevoegdheid geïntroduceerd op grond waarvan lidstaten wanneer er een crisisniveau als bedoeld in artikel 11, eerste lid, van Verordening (EU) 2017/1938 is of dreigt te worden afgekondigd bij wijze van uitzondering tijdelijke maatregelen kunnen nemen om het niet-essentiële verbruik van beschermde afnemers te verminderen (artikel 24). Tot slot is de verplichting voor lidstaten die is opgenomen in artikel 12, zesde lid, eerste alinea, van Verordening (EU) 2017/1938 verduidelijkt (artikel 25). Op grond van artikel 12, zesde lid, eerste alinea, van Verordening (EU) 2017/1938 dient een lidstaat gevolg te geven aan een verzoek van de Europese Commissie om een einde te maken aan onnodige beperkingen van grensoverschrijdende gasstromen of van toegang tot gasinfrastructuur, of aan maatregelen die de gaslevering in een andere lidstaat in gevaar brengen.

Deze bepalingen werken rechtsreeks en behoeven geen nader uitwerking in nationale wet- en regelgeving. Wel wordt in het kader van de verdere voorbereiding van de toepassing van maatregelen ter voorkoming en bestrijding van verschillende niveaus van gascrisis (opgenomen in het Bescherm- en het herstelplan Gas (BH-G)⁷), nadere invulling gegeven aan de concrete uitvoering van voornoemde verplichtingen.

De Minister voor Klimaat en Energie en de Staatssecretaris van Economische Zaken en Energie hebben bij brief van 20 juni 2022 de voorzitter van de Tweede Kamer geïnformeerd over de activering van het BH-G.⁸ Bij brief van 6 april 2023 heeft de Minister voor Klimaat en Energie, mede namens de Minister voor Economische Zaken en Klimaat, de Voorzitter van de Tweede Kamer geïnformeerd over de voortgang van de maatregelen die in het kader van het BH-G worden voorbereid.⁹

Handhaving Verordening (EU) 2022/2576

Dit besluit voorziet in de handhaving van enige in Verordening (EU) 2022/2576 opgenomen verplichtingen waaraan handelsplatformen waarop energiederivaten worden verhandeld moeten voldoen. Het gaat daarbij om de in de artikelen 15 en 16, tweede lid, van die verordening opgenomen verplichtingen voor handelsplatformen om het hiervoor beschreven (tijdelijke) volatiliteitsmechanisme uiterlijk op 31 januari 2023 in te stellen en toe te passen (artikel 15) en om daaraan voorafgaand passende voorlopige mechanismen voor de beheersing van de volatiliteit in te stellen (artikel 16, tweede lid). Ook voor deze verplichtingen wordt de AFM aangewezen als bevoegde autoriteit belast met de handhaving (zie de artikelen 2 en 3).

4. Uitvoeringstoets en regeldruk

Uitvoeringstoets

Omdat dit besluit van invloed is op de taken en bevoegdheden van de AFM is deze toezichthouder in de voorbereidingsfase gevraagd een uitvoeringstoets uit te voeren. De AFM is van oordeel dat het besluit

⁷ <https://open.overheid.nl/documenten/ronl-c696bb3e-b8a9-411f-aabd-f539bc0ebed2/pdf>.

⁸ Kamerstukken II 2021/22, 29 023, nr. 312.

⁹ Kamerstukken II 2022/23, 29 023, nr. 418.

uitvoerbaar is, maar plaatst daar enige kanttekeningen bij. Die kanttekeningen zien op de uitvoerbaarheid van de MCM-verordening. Het besluit geeft uitvoering aan een artikellid van die verordening. De AFM merkt op dat niet alle elementen van de MCM-verordening duidelijk zijn.¹⁰ Voorts wijst de AFM op het risico dat activering van het marktcorrectie mechanisme de ordelijke werking van de markten zou kunnen verstoren. De AFM zou in een dergelijke situatie wellicht voor de keuze gesteld kunnen worden om de MCM-verordening dan wel MiFID II en de verordening markten voor financiële instrumenten (MiFIR) te handhaven. Indien deze omstandigheid zich voor zou doen, is het inderdaad aan de AFM als bevoegde autoriteit om die keuze te maken. Tevens stelt de AFM vast dat in de MCM-verordening geen verplichting is opgenomen om een bevoegde autoriteit aan te wijzen en om aan die bevoegde autoriteit handhavingsbevoegdheden toe te kennen. Dit besluit voorziet in de aanwijzing van een bevoegde autoriteit en kent aan deze handhavingsbevoegdheden toe omdat lidstaten gehouden zijn ervoor te zorgen dat verordeningen worden uitgevoerd en nageleefd.

De AFM merkt op dat vanwege het tijdelijk karakter van het besluit – en van de beide verordeningen waaraan het besluit uitvoering geeft – de AFM het doorlopend toezicht op het besluit binnen de huidige capaciteit kan opvangen. Indien het toepassingsbereik van het besluit wordt uitgebreid of de werkingsduur van het besluit wordt verlengd, zal dat wellicht niet meer mogelijk zijn.

Regeldruk

Het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) heeft het dossier niet geselecteerd voor een formeel advies, omdat het besluit naar verwachting geen gevolgen voor de regeldruk heeft.

5. Inwerkingtreding en tijdelijkheid van het besluit

Beide verordeningen zijn reeds kort na hun vaststelling van toepassing geworden (op 30 december 2022 en 15 februari 2023). Om die reden treedt ook dit besluit op de dag na publicatie in werking. Aangezien de verordeningen tijdelijk van aard zijn (zij hebben een looptijd van een jaar, met de mogelijkheid van verlenging) is gekozen voor een tijdelijk besluit, dat zal vervallen op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

De Minister van Financiën,
S.A.M. Kaag

---

¹⁰ ESMA heeft in een brief aan de Europese Commissie verzocht om enige onduidelijkheden in de MCM-verordening op te helderen.
Zie www.esma70-46-778_annex_ii_-_points_for_clarification.pdf (europa.eu).

Transponeringstabel behorende bij Verordening (EU) nr. 2022/2576 van de Raad van 19 december 2022 inzake de bevordering van solidariteit via een betere coördinatie van de aankoop van gas, betrouwbare prijsbenchmarks en de uitwisseling van gas over de grenzen heen (PbEU 2022, L 335)

Bepaling EU-regeling	Bepaling in implementatieregeling of bestaande regeling <i>(Toelichting indien niet geïmplementeerd of naar zijn aard geen implementatie behoeft)</i>	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van de beleidsruimte
1	Behoeft naar zijn aard geen uitvoering		Onderwerp en toepassingsgebied
2	Behoeft geen uitvoering		Definities
3	Behoeft geen uitvoering		Transparantie en informatieuitwisseling tussen ondernemingen en de Europese Commissie
4–7	Behoeft naar zijn aard geen uitvoering		Artikel gericht tot de Europese Commissie
8–14	Behoeft geen uitvoering		Bepalingen omtrent gezamenlijke gasinkoop.
15–16	Artikel 2 en 3		Aanwijzen toezichthouder op handhaving artikel 15 en 16
17	Behoeft naar zijn aard geen uitvoering		Artikel gericht tot ESMA
18–22	Behoeft naar zijn aard geen uitvoering		Artikelen gericht tot ACER
23–28	Behoeft geen uitvoering		Artikelen over maatregelen in geval er een gastekort is
29	Behoeft naar zijn aard geen uitvoering		Bepaling omtrent comitologie
30	Behoeft naar zijn aard geen uitvoering		Evaluatieclausule
31	Behoeft naar zijn aard geen uitvoering		Inwerkingtredings- en van toepassingwordingbepaling

Transponeringstabel behorende bij Verordening (EU) nr. 2022/2578 van de Raad van 22 december 2022 tot vaststelling van een marktcorrectiemechanisme om de burgers van de Unie en de economie te beschermen tegen buitensporig hoge prijzen (PbEU 2022, L 335)

Bepaling EU-regeling	Bepaling in implementatieregeling of bestaande regeling <i>(Toelichting indien niet geïmplementeerd of naar zijn aard geen implementatie behoeft)</i>	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van de beleidsruimte
1	Behoeft naar zijn aard geen uitvoering		Onderwerp en toepassingsgebied
2	Behoeft geen uitvoering		Definities
3	Behoeft naar zijn aard geen uitvoering		Artikelen gericht tot ACER en bedrijf
4	Artikel 2 en 3		Aanwijzen toezichthouder op handhaving artikel 4
5	Behoeft geen uitvoering		Deactivatie MCM, deels gericht tot ACER
6	Behoeft naar zijn aard geen uitvoering		Bepaling gericht tot Europese toezichthouders
7	Behoeft geen uitvoering		Artikel omtrent geheimhouding
8–10	Behoeft naar zijn aard geen uitvoering		Evaluatiebepalingen
11	Behoeft naar zijn aard geen uitvoering		Bepaling omtrent comitologie
12	Behoeft naar zijn aard geen uitvoering		Inwerkingtredings- en van toepassingwordingbepaling